

संपादकीय

दक्षिण आफ्रिकेतील 'निकाल'

विरोधी पक्ष डेमोक्रेटिक अलायन्साला 21 टक्के तर एमपे पक्षाला 11 टक्के मत मिळाली. आधारी कर्णयात एनसी स्वास्थ्य व्यापारी झाला तरच गष्टाध्यक्ष सरित गमाकोसांची फेरनियुक्ती होईल. इंग्लंड, फ्रान्स, स्पेन वर्गी पाश्चात्य देशांती अशिया अणि आफ्रिका खंडातील अनेक देशांना गुलाम केले होते. साप्राज्ञवादी संसदीच्या विरोधातील लढे विसाव्या शतकाच्या पूर्वीर्धात वजनदार झाले आणि उसेहे महायुद्ध संपत्त्यानंतर अशिया A आफ्रिकेतील भारतासारख्या वसाही स्वतंत्र झाल्या.

भारतातील हा स्वातंत्र्य लढा मुख्यवेकरून काँग्रेससे लढवला. परिणामी भारतात नंतर सुख झालेल्या संसदीय लोकशाहीत सुखातीची अनेक वर्षे म्हणजे 1947- A1977 दम्यान कॉर्प्रेस पक्ष संतेत होता. नंतर कॉर्प्रेसचा प्रभाव ओसरत गेला. आज असेहे काहीसे दक्षिण आफ्रिकेतील होत असल्याचे दिसून येते.

28 मे 2024 रोजी तेथे झालेल्या सार्वत्रिक निवडणुकांत आफ्रिकन नेशनल कॉर्प्रेस (एनसी) ला पारभव पक्करावा लागत आहे. हा पक्ष तेथे 1994 सालापासून महणजे दक्षिण आफ्रिका स्वतंत्र होऊन लोकशाही सासनव्यवस्था सुख झाल्यापासून संतेत आहे. आता मात्र या पक्षाला पायउतार व्यावे लागण्याची शक्यता आहे. संतेत गहाववाच्ये असेल तर या पक्षाला इतर समविचारी पक्षांशी आधारी करावी लागेल. या निवडणुकांत एनसीला फक्त 40 टक्के मत मिळाली आहेत. तथेसुद्धा भारतासारख्याचे बहुपर्याय लोकशाही आहे. दक्षिण आफ्रिकीची लोकसंख्या साडेहा कोटी असून यात कृत्यवर्ण्याची संख्या सुमारे 80 टक्के आहे. तुलनाच करावीची म्हटलं तर आफ्रिका कंडातील इतर देशांतील तुलना करावा अफ्रिकेतील आर्थिक स्थिती बीची असली तरी तेथेसुद्धा बेरोजगारीचा टक्का 32 एवढा आहे. बेरोजगारीची सर्वांत झाल कृत्यवर्ण्यांचा वस्त आहे अणिही हा सामाजिक घटक एनसीचा ठार कमर्थक आहे. तेथील लोकसभेत एकूण 400 खासदार असलात. आता सासरित झालेल्या लोकसभेत एनसीचे 230 खासदार, डेमोक्रेटिक अलायन्सचे 84, तर इकॉर्प्रेस फ्रिडम पार्टीचे 44 अणि अपक्ष 42 होते. तेथे सुमोरे 2 कोटी 80 लाख मतदार आहेत. फक्त 40 टक्के मत मिळालेल्या एनसीची नेत्यांनी इतर समविचारी पक्षांशी वाटावारी सुख केल्या आहेत. (आच वापाला 2019 साली झालेल्या निवडणुकांत 58 टक्के मत मिळाली होती) यातील काही पक्षांशी गष्टाध्यक्ष गमाफोसा यांनी राजीनामा दिला पाहिजे अशी अट घाताती होती. पण एनसीच्या नेत्यांनी ही मागणी अमान्य केली.

आफ्रिकन नेशनल कॉर्प्रेस (स्पायाना: 1912) म्हणजे डॉ. नेत्यन मंडेलांचा पक्ष. या पक्षाने सुखावारीपासूनच देशाच्या स्वातंत्र्यासाठी अणि देशातील वंशवादी धोरण समाप्त व्यावे यासाठी लढा दिला. सुखावारीला हा पक्ष स्वातंत्र्यासाठी सर्व प्रकाराची साधनं वापात होता. एप्रिल 1960 मध्ये तेथील गैरवर्णीय सरकारे या पक्षावर बंदी घातली होती. परिणामी या पक्षाला सुखपणे गैरवर्णीय कारवाचा लागल्या होत्या. 1980च्या दशकाच्या मध्यवर दक्षिण आफ्रिकेतील गैरवर्णीय सरकारवर वंशवादी गजबट संपवण्यासाठी आंतरराष्ट्रीय पातवीवरन दडपण यावला लागल. गैरवर्णीय क्लार्क यांनी फेब्रुवारी 1990 मध्ये जाहीर केले की आमचे सरकार एनसी स्वर्गी बंदी उठवत आहे. तेहावासून देशातील वंशवादी धोरणे एप्रिल 1993 मध्ये हंगामी गजबटना मान्य झाली आणि 27 एप्रिल 1994 रोजी तेथे पहिल्या सार्वत्रिक निवडणुका संपन्न झाल्या.

या निवडणुकांत एनसीला 63 टक्के मत मिळाली आणि हा पक्ष संतेत आला. तेहावासून आजपर्वती हा पक्ष तेथे संतेत आहे. आता मात्र या पक्षाला संतेत गहाववाच्ये असेल तर इतर समविचारी पक्षांशी सुती करावी लागेल. 1990च्या दशकात लोकप्रिवेत्या खालिकावर असलेल्या या पक्षाची अलीकडे घसणे सुख झालाचे दिसत आहे. नुकत्याच झालेल्या सार्वत्रिक निवडणुकांत या पक्षाला पहिल्यांदाच 50 टक्क्यांपेक्षा कमी मत मिळाली आहेत.

दक्षिण आफ्रिकेच्या राजव्यानेसुरात तेथील मतदार थेट गष्टाध्यक्ष निवडत नाहीत. तेथे 'प्रामाणबद्ध प्रतिनिधित्व' हे तत्व महत्वाचे आहे. याचा अर्थ असा की पक्षाला जेवढे टक्के मत मिळाली आहेत तर एकूण 27 टक्के आहेत. याचा अर्थ असा की पक्षाला जेवढे टक्के मत मिळाली आहेत तर एप्रिल 2024 रोजी तेथे पहिल्या सार्वत्रिक निवडणुका संपन्न झाल्या.

आपल्या राजव्यानेसुरात तेथील मतदार थेट गष्टाध्यक्ष निवडत नाहीत. तेथे 'प्रामाणबद्ध प्रतिनिधित्व' हे तत्व महत्वाचे आहे. याचा अर्थ असा की पक्षाला जेवढे टक्के मत मिळाली आहेत तर एप्रिल 2024 रोजी तेथे पहिल्या सार्वत्रिक निवडणुका संपन्न झाल्या.

आपल्या राजव्यानेसुरात तेथील मतदार थेट गष्टाध्यक्ष निवडत नाहीत. तेथे 'प्रामाणबद्ध प्रतिनिधित्व' हे तत्व महत्वाचे आहे. याचा अर्थ असा की पक्षाला जेवढे टक्के मत मिळाली आहेत तर एप्रिल 2024 रोजी तेथे पहिल्या सार्वत्रिक निवडणुका संपन्न झाल्या.

आपल्या राजव्यानेसुरात तेथील मतदार थेट गष्टाध्यक्ष निवडत नाहीत. तेथे 'प्रामाणबद्ध प्रतिनिधित्व' हे तत्व महत्वाचे आहे. याचा अर्थ असा की पक्षाला जेवढे टक्के मत मिळाली आहेत तर एप्रिल 2024 रोजी तेथे पहिल्या सार्वत्रिक निवडणुका संपन्न झाल्या.

आपल्या राजव्यानेसुरात तेथील मतदार थेट गष्टाध्यक्ष निवडत नाहीत. तेथे 'प्रामाणबद्ध प्रतिनिधित्व' हे तत्व महत्वाचे आहे. याचा अर्थ असा की पक्षाला जेवढे टक्के मत मिळाली आहेत तर एप्रिल 2024 रोजी तेथे पहिल्या सार्वत्रिक निवडणुका संपन्न झाल्या.

आपल्या राजव्यानेसुरात तेथील मतदार थेट गष्टाध्यक्ष निवडत नाहीत. तेथे 'प्रामाणबद्ध प्रतिनिधित्व' हे तत्व महत्वाचे आहे. याचा अर्थ असा की पक्षाला जेवढे टक्के मत मिळाली आहेत तर एप्रिल 2024 रोजी तेथे पहिल्या सार्वत्रिक निवडणुका संपन्न झाल्या.

आपल्या राजव्यानेसुरात तेथील मतदार थेट गष्टाध्यक्ष निवडत नाहीत. तेथे 'प्रामाणबद्ध प्रतिनिधित्व' हे तत्व महत्वाचे आहे. याचा अर्थ असा की पक्षाला जेवढे टक्के मत मिळाली आहेत तर एप्रिल 2024 रोजी तेथे पहिल्या सार्वत्रिक निवडणुका संपन्न झाल्या.

आपल्या राजव्यानेसुरात तेथील मतदार थेट गष्टाध्यक्ष निवडत नाहीत. तेथे 'प्रामाणबद्ध प्रतिनिधित्व' हे तत्व महत्वाचे आहे. याचा अर्थ असा की पक्षाला जेवढे टक्के मत मिळाली आहेत तर एप्रिल 2024 रोजी तेथे पहिल्या सार्वत्रिक निवडणुका संपन्न झाल्या.

आपल्या राजव्यानेसुरात तेथील मतदार थेट गष्टाध्यक्ष निवडत नाहीत. तेथे 'प्रामाणबद्ध प्रतिनिधित्व' हे तत्व महत्वाचे आहे. याचा अर्थ असा की पक्षाला जेवढे टक्के मत मिळाली आहेत तर एप्रिल 2024 रोजी तेथे पहिल्या सार्वत्रिक निवडणुका संपन्न झाल्या.

आपल्या राजव्यानेसुरात तेथील मतदार थेट गष्टाध्यक्ष निवडत नाहीत. तेथे 'प्रामाणबद्ध प्रतिनिधित्व' हे तत्व महत्वाचे आहे. याचा अर्थ असा की पक्षाला जेवढे टक्के मत मिळाली आहेत तर एप्रिल 2024 रोजी तेथे पहिल्या सार्वत्रिक निवडणुका संपन्न झाल्या.

आपल्या राजव्यानेसुरात तेथील मतदार थेट गष्टाध्यक्ष निवडत नाहीत. तेथे 'प्रामाणबद्ध प्रतिनिधित्व' हे तत्व महत्वाचे आहे. याचा अर्थ असा की पक्षाला जेवढे टक्के मत मिळाली आहेत तर एप्रिल 2024 रोजी तेथे पहिल्या सार्वत्रिक निवडणुका संपन्न झाल्या.

आपल्या राजव्यानेसुरात तेथील मतदार थेट गष्टाध्यक्ष निवडत नाहीत. तेथे 'प्रामाणबद्ध प्रतिनिधित्व' हे तत्व महत्वाचे आहे. याचा अर्थ असा की पक्षाला जेवढे टक्के मत मिळाली आहेत तर एप्रिल 2024 रोजी तेथे पहिल्या सार्वत्रिक निवडणुका संपन्न झाल्या.

आपल्या राजव्यानेसुरात तेथील मतदार थेट गष्टाध्यक्ष निवडत नाहीत. तेथे 'प्रामाणबद्ध प्रतिनिधित्व' हे तत्व महत्वाचे आहे. याचा अर्थ असा की पक्षाला जेवढे टक्के मत मिळाली आहेत तर एप्रिल 2024 रोजी तेथे पहिल्या सार्वत्रिक निवडणुका संपन्न झाल्या.

आपल्या राजव्यानेसुरात तेथील मतदार थेट गष्टाध्यक्ष निवडत नाहीत. तेथे 'प्रामाणबद्ध प्रतिनिधित्व' हे तत्व महत्वाचे आहे. याचा अर्थ असा की पक्षाला जेवढे टक्के मत मिळाली आहेत तर एप्रिल 2024 रोजी तेथे पहिल्या सार्वत्रिक निवडणुका संपन्न झाल्या.

आपल्या राजव्यानेसुरात तेथील मतदार थेट गष्टाध्यक्ष निवडत नाहीत. तेथे 'प्रामाणबद्ध प्रतिनिधित्व' हे तत्व महत्वाचे आहे. याचा अर्थ असा की पक्षाला जेवढे टक्के मत मिळाली आहेत तर एप्रिल 2024 रोजी तेथे पहिल्या सार्वत्रिक निवडणुका संपन्न झाल्या.

आपल्या राजव्यानेसुरात तेथील मतदार थेट गष्टाध्यक्ष निवडत नाहीत. तेथे 'प्रामाणबद्ध प्रतिनिधित्व' हे तत्व महत्वाचे आहे. याचा अर्थ असा की पक्षाला जेवढे टक्के मत मिळाली आहेत तर एप्रिल 2024 रोजी तेथे पहिल्या सार्वत्रिक निवडणुका संपन्न झाल्या.

आपल्या राजव्यानेसुरात तेथील मतदार थेट गष्टाध्यक्ष निवडत नाहीत. तेथे 'प्रामाणबद्ध प्रतिनिधित्व' हे तत्व महत्वाचे आहे. याचा अर्थ असा की पक्षाला जेवढे टक्के मत मिळाली आहेत तर एप्रिल 2024 रोजी तेथे पहिल्या सार्वत्रिक निवडणुका संपन्न झाल्या.

